

Уліцька В.І.

2 курс, ФСП
НТУУ «КП»

Науковий керівник:
Бежевець А. М., ст. викладач ФСП
НТУУ «КП»

Специфічні способи порушення права на ім'я

Кожен день ми вимовляємо багато слів, проте ніколи не замислюємось над тим, який зміст вони мають. Наприклад, ім'я. Саме по собі це слово є коротким, проте включає в себе стільки особливостей, які не притаманні жодному іншому. Ім'я мають всі люди на планеті, дане при народженні батьками. Саме тому воно розцінюється як певна категорія, благо, що вимагає належного застосування. Основні положення та зміст даної категорії знайшли відображення не тільки в повсякденному житті, а й в законодавстві нашої держави.

Слід зазначити, що Цивільний кодекс розцінює ім'я як особисте немайнове благо; використання, розпорядження та захист якого передбачено в окремих статтях Цивільного та Сімейного Кодексів. Також Конституція України містить норму, а саме ст. 32, що забороняє втручатися в особисте життя інших осіб. [1] Вона є провідною, тому що переплітається з положеннями Кодексів про право на ім'я, сутність якого – раціональне його застосування. Практика свідчить, що закріплення певної норми в законодавстві має своїм наслідком появу способів, що унеможливають її застосування. В такому разі ми звертаємось до інституту захисту особистих немайнових прав, що передбачений в спеціальному нормативному акті. Які порушення права на ім'я є актуальними на даний момент? Відповідь на це питання ми спробуємо знайти в даній роботі.

Згідно ст. 28 Цивільного Кодексу ім'я складається з прізвища, власного імені та по батькові. [2] Елементи імені можуть варіюватись відповідно до національних звичаїв. За ст. 144 Сімейного Кодексу ім'я дитини присвоюється батьками та реєструється в державному органі реєстрації актів цивільного стану протягом 1 місяця з дня народження. [1]

Загальні поняття про предмет обговорення ми вказали, а тому перейдемо до обговорення щодо порушення чи обмеження вказаної норми. Якщо дивитись на тему дискусії крізь призму звичайного громадянина, то ніяких особливостей в застосуванні імені ми не побачимо. На нашу думку, мало людей використовують своє право на захист від некоректного застосування типових повсякденних категорій, а особливо імені, що є об'єктом цивільно-правового регулювання. Зазвичай, якщо право порушене, то звертатись за захистом, а тим паче відстояти свою позицію, може кожен, але не факт, що результат виправдає ваші надії. А чи захочете ви дискутувати з іншою людиною через те, що він неправильно назвав ваше прізвище та ще й потребувати від нього, наприклад, моральну шкоду в судовому порядку? Типовою ситуацією є перекличка, де викладач може некоректно озвучити прізвище студента, а той просто виправить його і все. Чи варто подавати позов з цього приводу – рішення індивідуальне. Спостерігаючи за суспільством, в якому ми перебуваємо, то для більшої частини українського населення таке питання не постає взагалі.

Наведений приклад є досить простим, проте ми б хотіли звернути вашу увагу на більш вагомні фактори. Першим і найбільш фундаментальним способом порушення вказаного права, з нашої точки зору, є присвоєння кожній фізичній особі ідентифікаційного номера. Це документ, що визначає конкретну фізичну особу як платника податків. Всі дані названого документа вносяться в Державний реєстр фізичних осіб України. Функції імені та ідентифікаційного номеру полягають у тому, що ці обидва визначення дають змогу визначити особу, проте тут ми бачимо порушення права на ім'я. Даний номер складається з 10 цифр і постає питання: бажаєте ви, щоб нас називали цифрами, а не за ім'ям?

Погодьтеся, звучить це дуже неприйнятно, проте саме так через зазначений Реєстр і відбувається пошук фізичних осіб. Якщо дивитись на ці категорії окремо, то проблеми як такої взагалі немає. Бачення їх (категорій) в сукупності нашою думкою, що при наявності досить діючого законодавства їх спільна діяльність викликає негативний прояв.

Наступним способом порушення імені є неповне зазначення його складових при внесенні їх в документи будь-якого характеру, підписання або укладання яких може мати для особи несприятливі наслідки, в тому числі і юридичну відповідальність. Постає логічне питання: хіба недостатньо зазначення власного імені та прізвища на папері, а тим паче підпису?

Звісно, ці слова не позбавлені здорового глузду, але з точки зору чинного законодавства вони мають досить протилежний зміст. Використання або написання неповного імені в певних випадках може позбавити особу в повній мірі реалізувати своє право на ім'я, а саме ідентифікувати її як власника саме цього ім'я. Невідомо, наприклад, скільки Іванових Іванів проживають на території України і який з них уклав певний правочин. Цей Іванів Іван буде доказувати, що саме він укладав правочин, але опонент запевнить суд, що це не так. В цьому випадку отримати позитивне для вас рішення суду буде вкрай складно, адже якщо інформація не зазначено в договорі, то її використання є неможливим. Радимо Вам повністю вказувати своє ім'я задля попередження виникнення неприємностей.

Підсумовуючи викладений матеріал, можна зазначити, що порушення будь-яких прав потребує їх відновлення або повинно зобов'язувати кривдника нести відповідальність за свої дії. У сфері особистих немайнових благ немає такої поширеної практики щодо їх захисту, зважаючи на те, що мала кількість людей помічає їх порушення і більшу увагу приділяють майновим питанням. Позитивним аргументом є розуміння того, що є засоби їх захисту, які, звісно, потребують вдосконалення, але все ж таки існують. Будьте обачні у використанні права на ім'я і в повній мірі використовуйте ті можливості, що дає вам держава.

Список використаної літератури

1. Конституція України від 28.08.96 р.
2. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 40 – 44.
3. Сімейний Кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21 – 22. – Ст. 135.